Redacțiunea, Administrațiunea, și Tipografia:
Brașov, piața mare Nr. 30.

Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.

INSERATE se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele Birouri de anunciuri: în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks* Nachfolger; *Anton Oppelik*, *J. Danneber*, în Budapesta: *A. V. Goldberger*, *Eckstein Bernat*; în Bucuresci: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann.*

Prețul inserțiunilor: o seria garmond pe o colónă 6 cr. și 30cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială.

Reclame pe pagina a 3-a o seria 10 cr. séu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LVIII.

„Gazeta" iese în fiă-care di.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șese luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Dumineca 2 fl. pe an.

Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șése luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Dumineca 8 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectori.

Abonamentul pentru Brasov
administrațiunea, piața mare, Têrgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe șése luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 bani. Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 172. | Brașov, Joi, 3 (15) August. | 1895.

Dela Congresul naționalităților.

Budapesta, 11 August n.

Viu sě vě mai comunic în grabă unele impresiunĭ, ce le-am primit în decursul dilei de erĭ.

Am observat, că cu tótă agitațiunea foilor jidano-maghiare poporațiunea din Budapesta, care în partea ei cea mai preponderantă nu este maghiară, nu era așa de neliniștită, cum s'ar fi credut, pentru venirea în mijlocul ei a congresiștilor românĭ, slovacĭ și sêrbĭ, ci ceea ce o predomnea mai mult era curiositatea de a vedé ce sfêrșit va lua acéstă năvălire „în centru" a unor óspețĭ neînvitațĭ și nedorițĭ. Pănă în momentul din urmă, când foile de séra au publicat decisul căpitanatului poliției, prevala părerea, că ținerea congresului va fi oprită. Iute s'a împăcat însě lumea de aicĭ cu soluțiunea ministrului Perczel, că nu iértă întrunirea ca „congres" ci numai ca „adunare poporală", și din acest moment interesul se îndreptă asupra decursului acestei adunărĭ. Audieai pretutindenĭ pe patentații locuitorĭ ai capitalei ungare punêndu'șĭ unii altora întrebarea stereotipă: *Hát mit akarnak?* (Ce vréu ei adecă?) Acéstă întrebare cuprindea totodată indirecta constatare, că pătura privilegiată nicĭ acum nu scie, séu, mai bine dis, nu vrea sě scie nimic de năcazurile cetățenilor de a doua mână ai acestui stat, apoi mai cuprindea și rěspunsul, că orĭ-ce ar voi Românii, Slovacii și Sêrbii, fiă cu drept orĭ nu, tot nu li-se va împlini.

Și din toțĭ articulii foilor pestane de adĭ diminéță rěsună acelaș *Hát mit akarnak?* numai cu deosebirea, că este acompaniat și de declarările și amenințările obicĭnuite pentru a precisa punctul de vedere de *non possumus* al suprematiștilor neîmblândițĭ. O variațiă óre-care oferă numai acele foi, carĭ se silesc a lua tóte în batjocură și a denega orĭ-ce importanță întrunirei de erĭ.

Se înțelege, că nicĭ una din foile apărute adĭ diminéță în Budapesta n'a întrelăsat de a-se îngrădi cu așa disul protest al renegaților din Torontal, dresat într'o cafenea înaintea a doi martorĭ de aicĭ (doi advocațĭ jidano-maghiarĭ). Nimic nu ilustréză mai mult nedreptatea causei, ce-o i-au în apěrare aceste foi, ca acéstă recurgere la „manifestația de indignare" a unor ómenĭ, carĭ au fost anume comandațĭ și adușĭ aicĭ, ca sě provóce gâlcévă și scandalurĭ.

Destul, că poporul „suveran" al capitalei e gata a crede și a lua de banĭ bunĭ tot ce i-se pare, că ar sprijini ideile despotice, carĭ domnesc și se lățesc sistematic în sînul lui de decĭ de anĭ. De aceea e lucru fórte greu de a voi „sě stai de vorbă" cu cei din centru și mediul, în care trăiesc și se 'n vêrtesc; ei nu e nicĭ decum priincios pentru congresele cetățenilor „de a doua mână", pentru carĭ ei n'au alt interes decât acela de a-i huidui ca pe nisce leprošĭ.

Pe lângă acésta șoviniștii din centru mai desfășură și o naivitate uimitóre, care de sigur nu isvoresce din prea mare prisos de cultură.

Așa de pildă avui ocasiunea sě admir naivitatea pestană, când vědui, ce mare sensațiă au făcut erĭ în capitală *ochelarii*, ce-i purta, *horrible dictu*, un țěran venit aicĭ pentru congres! Intre membrii acestuia se aflau adecă și câțĭ-va țěranĭ slovacĭ și sêrbĭ în costumul lor național și unul dintre Slovacĭ purta ochelarĭ. Las' că purtătorii culturei din „centru" n'aveau nicĭ o cunoscință despre costumul slovac, și credeau, că cel cu ochelarii trebue sě fiă Român, — căcĭ acestora le-au mers vestea că's mai înaintațĭ, — dér se minunau cum și un țěran român, care nu se bucură de „cultura" némului privilegiat, póte sě pórte ochelarĭ.

Ca mâne vor sě-șĭ serbeze aicĭ mileniul, vor sě învite tótă lumea sě asiste la esposiția menită a înfățișa o muncă de o miiă de anĭ pe terenul culturei, și ei, cei din centru, n'au adĭ nicĭ ideă despre starea și desvoltarea culturală a miliónelor de Românĭ, Slovacĭ etc., carĭ formézā maioritatea poporațiunei acestui stat.

Ce sciu cei din Pesta despre noi și țěranii noștri? Că sunt dușmanii patriei, că sunt necultĭ și barbarĭ, că sunt uneltele aci ale „reacțiunei", aci ale „dacoromânismului" și „panslavismului" periculos. Numai de aceste cetesc ei prin cafenele și prin casinurĭ despre „cetățenii de altă limbă". Cum dér ar puté sě aibă ei o înțelegere pentru causa de libertate și de dreptate, pentru causa culturei naționale a acestora?

Vorbind de *„cetățenii de altă limbă"* 'mĭ adusei aminte, că ministru-președinte Banffy s'a folosit de aceste cuvinte, când și-a desfășurat programul séu de guvernament. Și s'a folosit de ele cu intențiune tocmai acolo unde a vorbit de esecutarea legii de naționalitate dela 1868. El a voit sě dică, că cu tótă legea acésta nu recunósce, între marginile statului național maghiar, naționalitățĭ ca corpurĭ deosebite etnice, ci recunósce numai „cetățenĭ de altă limbă", ca individĭ. In sensul acesta s'au făcut și se fac tóte enunciațiunile maghiare cu privire la „cestiunea naționalităților".

N'a visat d-l Banffy, că va fi desavuat și desmințit în centrul Budapestei chiar de un representant al puterii publice.

Consiliarul polițienesc *Chudy*, combătênd adecă, precum scițĭ, în ședința de erĭ a congresului, asertiunea de „representanții naționalităților", a dis, că cei întrunițĭ se pot numi numai *„membrii ai naționalităților"*. Prin acésta însě Chudy a rěsturnat teoria lui Banffy, căcĭ décă esistă membrii ai naționalităților, atuncĭ *trebue sě esiste și naționalitățĭ*, ca corpurĭ deosebite etnice, și atuncĭ nu mai póte fi vorba de drepturile individuale ale „cetățenilor de altă limbă", ci numai de drepturile naționale ale membrilor naționalităților.

Póte sě fiă marĭ controverse despre aceea, ce și câte succese a avut congresul de erĭ, admis sub firma de „népgyülés". Succesul însě de a fi adus cu sine ca representantul puterii publice sě recunóscă din centru esistența naționalităților ca corpurĭ etnice, resturnând astfel teoria despre „cetățenii de altă limbă", nu i-se va puté de nimenĭ disputa.

Pressa săséscă
despre congresul naționalităților.

„Kronstädter Zeitung" scrie în cestiunea congresului naționalităților următórele: „Cele trei naționalitățĭ, carĭ și-au sěrbat înaintea ochilor autorităților și a opiniunei publice sěrbătórea lor de înfrățire; carĭ s'au aflat și unit în lupta pentru esistință — au de a înregistra un mare succes. Și décă succesul nu se va afirma imediat, totușĭ ele au dovedit una, că adecă nu lucră în secret, precum susțin dușmanii lor, ci spun pe față, ce voiesc, și cum au de gând sě ajungă la aceea, la ce tind. Naționalitățile au nimicit tóte învinuirile și defăimările, au compus un program detailat, care cuprinde dorințele și aspirațiunilor lor, *carĭ tóte stau esclusiv pe basa legilor fundamentale ale statului.* Guvernul maghiar, care de mult timp este surd față cu cestiunea naționalităților; pressa maghiară, care denégă cu totul esistința cestiunei naționalităților, — nu vor mai puté vorbi în mod atât de despretuitor despre compatrioții lor de diferite limbĭ".

„Siebenbürgisch-Deutsches-Tageblatt" dice „că pe lângă cea mai mare bunăvoință nu li-se póte încuviința participanților la congres dreptul, ca ei sě se țină de representanții naționalităților nemaghiare din Ungaria. Ei n'au primit mandat nicĭ măcar dela acele naționalitățĭ, în numele cărora au vorbit, cu atât mai puțin dela alte naționalitățĭ. Despre programul lung formulat în congres se póte dice cu tot dreptul: *„Mai puțin ar fi fost mai mult"*. Numitul diar desvoltând apoi cestiunea limbei și amintind faptul, că în congres s'au eschis cu totul limbile germane și maghiare, ca limbĭ de pertractare, admițêndu-se numai cea română, sêrbă și slovacă, — dice, că „precum Sașii nu sunt înțeleșĭ cu tirănia unei limbĭ (maghiare), chiar așa, și cu atât mai puțin se pot încăldi pentru o tirăniă întreită".

„Bistritzer Zeitung" scrie următórele: „Cu tóte că raporturile de timp sunt favorabile(!?), totușĭ nu ne facem marĭ speranțe despre congresul naționalităților, mai ales ce privesce schimbarea cursului din partea guvernului față cu politica nóstră națională. Șovinismul este încă atât de puternic, încât un congres al naționalităților nu-i póte conturba cercurile. Noi Sașii n'am luat parte la congres.

Nu ne permite acésta punctul nostru de vedere fórte deosebit, în ce privesc dreptul public, și mai ales faptul, că noi recunóscem uniunea Ardélului cu Ungaria. Dér și esperiențele făcute în ultimii anĭ vorbesc contra participărei. Anĭ de-arêndul am fost noi în parlament aprópe singurii luptătorĭ pentru drepturile naționalităților (!!) și astfel am servit șovinismului ca victime. Recunoscință și mulțămită pentru acésta nu am aflat la naționalitățile conlocuitóre cu noi.

„Kronstädter Tageblatt" publică în numěrul séu de ierĭ o declarațiune a deputatului săsesc *Adolf Zay*, in care acesta voind sě resfrângă o scire a lui *„Neues Pester Journal"*, că la congres ar fi luat parte *din partea Sașilor* d-l *Edmund Steinacker*, — dice următórele: *„Sașii stau absolut departe* de convocarea și ținerea „congresului naționalităților", și *absolut nimenĭ* nu are nicĭ o urmă de drept a-i representa la congres, nicĭ măcar ca „neoficios". *Ce* au căutat și *ce rol* a jucat d-l Steinacker la „congres" înainte séu după culise, nu sciu; numai atâta sciu sigur, că d-l Steinacker se va fi ferit de-a juca la „congres" pe representantul Sașilor, cu atât mai mult, că deputăția lui a avut un finit tragic, de-óre-ce alegětorii sěi l'au provocat categoric sě-șĭ depună mandatul. D-l Steinacker și acum, ca și de altădată face, politică, cum îl tae pe el capul". Subsemnat *Zay.*

La acésta *„Kron. Zeit."* dice, că va avé în curênd ocasiunea de-a ilustra mai de aprópe *aroganța d-lui Zay.*

Evenimentele din Bulgaria.

Despre evenimentele din Bulgaria se telegrafiază următórele:

Belgrad, 12 August.

Diarul oficios *„Widelo"* anunță, că la Sofia, *Curtea și cercurile guvernamentale proiectéză proclamarea independenței Bulgariei.*

Viena, 12 August.

„Fremdenblatt" declară, că Austro-Ungaria a arătat prin atitudinea sa generală, dela stabilirea principatului bulgar, o adevěrată și leală bună-voință pentru Bulgaria și că a sciut sě împace bunăvoința cu stricta observare a exigențelor internaționale. *De acelașĭ spirit va fi animată Austro-Ungaria în ceea ce privesce modificarea de adus între relațiunile dintre Rusia și Bulgaria.*

Austro-Ungaria n'a urmărit nicĭ-odată în Bulgaria interese egoiste și, în ceea ce privesce recunóscerea prințului Ferdinand, s'a sciut, la Viena, a se pune de acord simpatiile pentru Bulgaria și respectarea textului tratatelor.

Nu era nicĭ un motiv de a declara alegerea prințului Ferdinand de nelegală; însě, în acelașĭ timp, s'a ținut sémă de obiecțiunile formulate de Rusia în contra legalității posițiunei prințului. Atitudinea acésta, observată de Austro-Ungaria și de celelalte Puterĭ, nu póte fi obiectul nicĭ unei imputărĭ la Petersburg.

Décă, în urma înțelegerii dintre Rusia și Bulgaria, cestiunea recunóscerei prințului Ferdinand ar veni la ordinea dilei, ceea ce ar determina atitudinea Austro-Ungariei ar fi clausele cuprinse în articolul 3 din tractatul dela Berlin.

După textul acestui articol, posițiunea prințului Ferdinand al Bulgariei va fi legală, îndată ce fiind ales în mod liber, va fi recunoscut de Pórtă, cu consimțěmêntul celorlalte puterĭ.

Décă cestiunea tronului Bulgariei este resolvată, observând cu strictețĕ acéstă clausă, *guvernul austro-ungar nu va face nicĭ o dificultate pentru a ajuta la îndeplinirea dorințelor prințului Ferdinand.*

Intru cât privesce decisiunile eventuale, asupra religiunei Suveranului și a descendenților sěi, ele nu sunt prevědute în tractatul din Berlin: de aceea Puterile ar trebui sě le considere, ca cestiunĭ interióre de resortul Bulgariei.

In ceea ce privesce Rumelia, ar trebui luat ca basă formula, că prințul Bulgariei ar lua titlul de guvernator al Rumeliei, cu consimțěmêntul celorlalte Puterĭ.

Austro-Ungaria îșĭ va da tóte silințele pentru a face sě disparǎ animositățile regretabile, ce esistă acum, și speră sě ajungă la acésta cu concursul leal al tuturor, mai cu sémă cu cel al Puterilor, carĭ merg pe aceeașĭ cale cu Austro-Ungaria.

Viena, 12 August.

Ministrul de comunicații bulgar, d. Velitchkow a plecat la Ischl.

Sofia, 12 August.

Prințul Ferdinand a sosit la órele 6 și jumětate séra și a făcut o intrare triumfală în reședința a cărei populație întrégă

era în piciόre. Tόte trupele garnisόnei cu drapele și musicĭ formau garda. Stradele și piețele, pe unde trebuia sĕ trécă cortegiul, erau împodobite și decorate cu ghirlande.

D. Stoilow s'a dus întru întêmpinarea prințului până la Țaribrod, unde acesta a sosit singur.

La gară erau: membrii Sinodului, mitropoliții, afară de monseniorul Clement, clerul celorlalte confesiunĭ, toțĭ miniștrii, oficerii superiorĭ ai garnisόnei, lumea oficială din Sofia și numeroșĭ diariștĭ strĕinĭ. *Nu se vedea nicĭ un diplomat.*

Când prințul s'a dat jos din tren, musica a intonat imnul *Șumi-Maritza*, compania de onόre a presentat armele și publicul, care umplea gara, a scos urale entusiaste.

Prințul avea aerul serios.

D. Mold, primar din Sofia, uréză prințului bună venire, dicênd, că recepțiunea făcută dovedesce că poporul vrea sĕ se strîngă mai mult împrejurul tronului. Prințul, în rĕspunsul sĕu, a relevat de asemenea semnificația acestei recepțiunĭ strĕlucite.

Prințul s'a retras într'un salon al gării, unde a primit pe miniștri și clerul.

După cât-va timp prințul a părăsit gara și a fost primit afară prin urale entusiaste din partea mulțimei și a trupelor.

Drumul dela gară până la Palat, a fost un adevĕrat triumf.

Alianța ruso-francesă.

„*Figaro*“ din Paris publică următόrele informațiunĭ, carĭ au produs sensație pretutindenĭ:

Era în vara anului 1891, chiar înainte de întêlnirea dela Kronstadt, pe când convenirĕ deputatul frances *Laboulaye* cu ministrul de esterne rus de pe atuncĭ *Giers*, sfătuindu-se timp mai îndelungat cu privire la alianța ruso-francesă.

Privitor la esența lucrului, au fost pe atuncĭ deja în clar, și vorba mai era numai despre forma acomodată, în care adecă sĕ-o priméscă de a sa fiă-care dintre cele două guverne.

Intr'aceea, atât Francia cât și Rusia erau de perfect acord, că adecă nu este necesar un *contract formal*, ci că este fόrte de ajuns numai *o convenție militară.*

Acéstă înțelegere nicĭ signată nu a fost, deόre-ce Țarul Alexandru III dorea se o facă cunoscută baronului Mohrenheim, ambasadorului rus la Paris, din care causă l'a fost și chiemat la Petersburg.

Fiind *Mohrenheim* departe de Paris, în concediu, fù de tot surprins pentru chiemarea sa la Petersburg, cugetând, că va fi concediat pόte din causa vre unei erorĭ comise în oficiul sĕu. Acéstă îngrijire a sa a fost și comunicat'o lui *Ribot*, ministru de esterne frances de atuncĭ, dér acesta îi dădù numai decât lămurirĭ cu privire la motivul călĕtoriei sale la Petersbung.

Reîntorcêndu-se *Mohrenheim* la Paris era întrodus în secretele Țarului Alexandru III și soia unde se pună mâna.

Mai târdiu veni la Paris și ministrul rus de esterne *Giers*, consultându-se cu miniștrii *Ribot* și *Freycinet;* nu după mult veni și generalul rus *Obrucev* la Paris consultându-se cu plenipotențiatul guvernului frances *Miribelle.*

Scopul acestor sfaturĭ s'a redus la încheiarea unei convnțiunĭ militare, în care privință au și ajuns la un resultat positiv. Conținutul și amĕnuntele convențiunei, nu se pot da publicității, firesce, din punct de vedere mai înalt, e însĕ fap, că conveținnea stă și nimenĭ nu-o pόte nega.

Principiile fundamentale ale convențiunei sunt următόrele:

Ingerința necondiționată și imprumutat obligătόre la casul când una dintre părțile contrahente ar fi atacată; la cas însĕ când una dintre ele ar păși în ofensivă, acest obligament se reduce la bunăvoința fiescei cărei părțĭ.

Convențiunea ar fi trebuit sĕ ajungă chiar atuncĭ la subscriere, când președintele republicei *Carnot* fù asasinat în *Lyon* și în modul acesta rolul de-a sancționa definitiv alianța ruso-francesă fù reservată președintelui *Casimir-Perier.*

„Crescere și cultură“.

III.

Sĕ vedem, ce fac și *Cehii.* La ei încă găsim câteva date interesante și instructive pentru noi Românii. Academia cehă, pόte servi Asociațiunei nόstre și Academiei din Bucurescĭ de model.

In 1891 academia cehă premiă drama „Hippodania“ a poetului I. Vrchlicky cu 1000 fl., pe pictorul C. Hynais, pentru tabloul „Adevĕrul“, cu 1000 fl. și pe componistul Anton Dworak pentru piesa sa „Requiem“ cu 1000 fl.; apoi mai împărțĭ 3 stipendii de călĕtorie pentru artele frumόse 1000 fl., pentru poețĭ 250 fl., pentru componiștĭ 200 fl., — la olaltă 1450 fl.; mai departe:

I) fl. 600 primi Sladek pentru poesiile sale II) 2 à 400 fl. Machar și Machacek pentru poesii; III) 2 à 300 fl., Rais și Klostermann pentru romane, IV) 2 à 250 fl., Podlipska și Klastersky pentru romane, V) 2 à 200 fl., Vikora și Sova pentru romane; VI) 100 fl., Sladek pentru traducerea cărții lui Tegner: „Frithjofsage“; apoi s'au mai dat:

Premiu *Tyl* (200 fl.) pentru cea mai bună dramă (Magdu, de Stary); Prem. *Náprstek* 200 fl. pentru cea mai bună dramă (Neklan, de Zeyer); Prem. *Svátobor* 2 à 200 fl. pentru romane și novele bune (lui Herben și lui Mrstik); Prem. *Svátobor* de 250 fl. pentru lucrărĭ originale de cuprins filosofic-estetic sĕu filosofic; Prem. *Trebirsky* 200 fl. pentru novele cultur-istorice; Prem. *Mercur* de 35 galbenĭ și Prem. *Clubului de sciințe naturale* 100 francĭ, adecă în total 6100 fl., sĕu două-spre-dece mii corόne.

Da, da! nemuritorilor dela Academia din Bucurescĭ, și D-Vόstrĕ dela Asociațiunea transilvană, și D-vόstre cei dela Liga din Bucurescĭ. In un singur an atâtea premii a dat un popor de abia 9 miliόne, un popor *nu* independent, pentru sciință și artă, ér tu, nobile popor român, tu popor de 10 miliόne, tu sânge nobil latin, tu popor poet..... (Românul e născut poet) ce ai făcut și ce facĭ?!

Academia română are un capital de 8 miliόne și 11 mii de lei și cu un venit total de 465 mii 430 lei*), din care ea pόte dispune astădĭ de venitul capitalului de 7 miliόne 535 mii, adecă de 378 mii șése sute trei. In aceste sume este socotită și subvențiunea anuală a statului român de 43 mii lei**). Și ce lucrărĭ marĭ și de folos general cultural a făcut Academia?! Sĕ cheltuesc pentru adunarea, traducerea și arangiarea chrisόvelor și documentelor sume așa de considerabile, încât décă s'ar întrebuința acele pentru răspândirea sciinței și culturei în massa poporului, s'ar puté face mai mult, decât se face în orĭ-care altă țéră. Academia română este una din cele mai bogate din lume, chrisόvele și arangiarea lor... nu este încă lucrul cel mai necesar actual... cel neapĕrat de lipsă e scόterea de *cărțĭ bune, morale, instructive, naționalistice pentru țeran, pentru publicul ce mare,* mai ales pentru *tinerimea* din șcόlele primare, secundare și șcόlele speciale, precum și universitățĭ.

Dér acestea Academia nu le pόte face, pentru-că nu se observă tendența de a se ocupa cu lucrurĭ așa de „jόse“, acolo se face sciință *pură.* De popularisarea sciințelor nicĭ nu pόte fi vorba. Academia în timp de 27 anĭ n'a dat rόdele, carĭ trebuia și putea sĕ le dea. Se lucréză prea uni-lateral, 'i se dă „chrisovelogiei“ tότă întinderea, ér la o mulțime de cestiunĭ neapĕrat trebuinciόse nu li-se dă importanța cuvenită.

Ér în ce privesce o altă instituțiune culturală românéscă, *Liga*, îi dicem: *a)* Tu, Ligă, nu face atâta sgomot, ci urméză statutelor, ce ți-ai făcut, prin carĭ ți-ai impus desvoltarea *culturală* a tuturor Românilor. Și cea mai mare politică este tocmai rĕspândirea întinsă a culturei. *b)* Tu, Române, n'ai gust pentru sciință, căcĭ o causă principală este șcόla, care nu produce acest gust în tinerime, nu-i dă posibilitatea școlarului sĕ citéscă cărțĭ bune, avênd la disposiție o mică bibliotecă pentru școlarĭ. De aceea lipsa de gust pentru cărțile bune se reflectéză în cărțĭ și reviste pornografice (cum e spre nenorocire o revistă cu όre-care trecere din Bucurescĭ), carĭ nicĭ sprijinite nu merită, cu atât mai puțin cetite (ele sunt gunoiul lecturii pentru murdăria societății). *c)* Tu, Române, n'ai sentimentul naționalismului așa de desvoltat, cum îl are Islandesul, Finnlandesul, Cehul, sĕu chiar și Ungurul.

Iți lipsesce idealismul, (căcĭ *spuma*, — „crema“, ce se află peste bietul popor, este cea mai mare parte materialistă și egoistă în sensul îngust al cuvêntului)... ér primejdia, ce ne amenință, vine neturburată dela nord și de pe pustele Ungariei, căcĭ dușmanii sciu cum sĕ lucreze și lucréză cu energiă îndĕrĕtnică.

Și mai încă ceva putem sĕ învĕțăm dela Cehĭ. Pentru ca sĕ se citéscă cărțile lor bune, — noi spre nenorocire avem numai câteva cărțĭ mai bunișόre, rele însĕ avem în abundanță, căcĭ d-l Cazzavilan dela „Universul“ (pălmuitorul Ligei culturale și societății pressei din Bucurescĭ: prin cumpĕrarea bibliotecei rĕposatului Grigore Brătianu, cu 10 mii lei, și dăruirea ei Ligei, și prin mântuirea societății presei din Bucurescĭ, care era sĕ dispară, décă D-sa nu îi dăruia 10 mii lei), se îngrijesce sĕ hrănéscă publicul cu o hrană fόrte ușor mistuibilă, și omul și-a făcut interesele sale personale cum nu le-a mai făcut nimenea, — pentru ca sĕ se cetéscă, dicem, cărțile lor bune, étă ce fac Cehii: Cărțile bune, premiate sĕu cele trecute printr'o critică severă și seriόsă, se vênd la ei cu prețurĭ de nimic, anume ca sĕ se rĕspândéscă în massă. Astfel am aflat cărțĭ de 225, 392 și 723 pagine, carĭ se vênd cu 80 banĭ, 1 leu 20 b. și 4 l. 80 b. La noi όmenii pretind cărțile pe hârtiă de lux, la noi *hârtia* e lucrul principal, nu ceea ce se scrie.

*) A se vedé: Raportul secretarului general al Academiei rom. pe anul 1894—95, publicat în „Monitorul oficial“ al României Nr. 267 din 7 (19) Martie 1895

**) Averea Academiei maghiare este numai de 2 miliόne 500 mii florinĭ, adecă 5 miliόne lei, și a crescut în anul espirat cu 133 mii florinĭ, adecă cu 270 mii lei.

SCIRILE DILEI.

2 (14) August.

„Tilos a bemenet“. Cu cuvintele acestea a întâmpinat directorul închisorii de stat din Vaț pe 30 de membrii românĭ, slovacĭ și sêrbĭ ai Congresului naționalităților, carĭ au mers la Vaț, ca sĕ visiteze pe osêndiții noștri politicĭ din acea închisόre. „Budapesti Hirlap“ spune, că Românii, Slovacii și Sêrbii, carĭ voiau sĕ între la cei închișĭ, au trebuit sĕ se mulțăméscă cu privirea închisorii, apoi sĕ se depărteze, neremânênd acolo decât rudeniile întemnițaților, ca sĕ cerceteze familiile acestora.

—o—

Două miliόne. După cum aflăm, sumele depunerilor la *Filiala* institutului „Albina“ din loc, au trecut dilele acestea peste *două miliόne florinĭ v. a.* ceea ce este o dovadă prea frumόsă despre încrederea, de care se bucură acest institut în orașul nostru din partea tuturor naționalităților.

—o—

Petrecere în Brașov. Tinerimea academică română din Brașov și jur va arangia Sâmbătă, în 12 (24) August c. o petrecere cu dans în sala otelului „Central Nr. I.“ Avênd în vedere scopul măreț al petrecerei, a căreia venit e destinat în favorul societății „Petru Maior“ a studenților românĭ din Budapesta, care societate este atât de avisată la sprijinul publicului român, nu ne îndoim, că publicul nostru din Brașov și jur va da tinerimei tot concursul posibil pentru buna reușită a petrecerei. Petrecerea de-altmintrelea, pe cât putem conchide din pregătirile ce se fac, are sĕ satisfacă așteptărilor comune, mai ales fiind și fόrte nepretențiόsă în ce privesce toaletele. In pausă se va juca din partea tinerimei academice „Călușerul“ și „Bătuta“, ér corul tinerimei va esecuta mai multe cântece naționale. Petrecerea, cu un cuvênt, va avé caracter curat românesc. Intrarea: 1 fl. de persόnă, 2 fl. 50 cr. de familiă; pentru studențĭ 50 cr.

—o—

„Mănăstirea de Argeș“. Cetim în „*Unirea*“ din Blașiu: Publicului cetitor pόte îi este deja cunoscut, că la concertul, ce se arangéză în Blașiu cu prilejul adunării generale a Asociațiunii Transilvane, se va cânta „*Mănăstirea de Argeș*“, balada bardului nostru Alexandri pusă pe note și orchestrată de profesorul *Iacob Mureșianu.* Noi nu cunόscem piesă românéscă, care ar puté sĕ se asemene cu opera acésta a d-lui Mureșianu. Liră și dramă se întrec într'ênsa și vĕdesc influința, ce a desvoltat'o asupra autorului ei scόla Wagneriană. Motivele partiilor singuratice sunt fόrte românescĭ. Silința, ce și-o dă d-l Mureșianu întru disciplinarea corului sĕu, promite un succes strălucit. Partiile-soli sunt împărțite la cântărețĭ bunĭ. Noi din parte-ne dorim, ca concursul cât se pόte de mare al publicului la acest concert, sĕ fiă o remunerare vrednică a silințelor, ce și-le dă d-l Mureșianu întru a potența nimbul cultural al Românilor.

—o—

Ingrijirĭ clericale. „Magyar Hirlap“, fόia vestitului Horváth Gyula, îșĭ ia rolul de *alma mater*, scriind între alte: „Fejérmegyei Napló“ înspăimântă pe cetitorii sĕi, că décă circulara episcopéscă, ce va apăré în curênd, se va pronunța contra mișcărei pentru revisuirea legilor bisericescĭ-politice, „liberalii vor prinde inimă și vor începe revisuirea camerei magnaților și secularisarea averilor bisericescĭ, spre marea daună a catolicilor. Putem asigura pe „Fejérmegyei Napló“, că are sĕ trécă multă apă pe Dunăre, până când va mai ajunge la putere un guvern, care sĕ aibă curagiul temerar de a se apuca de ast-fel de lucrurĭ. Guvernul Wekerle, ce-i drept, a avut acéstă temeritate, dér un ast-fel de guvern nu-i de tόte dilele. Fόia lui Ferdinand Zichy ar face cu mult mai bine, décă nu și-ar spăimânta publicul cu ast-fel de fantasmagorii. Nu-i bine sĕ spoim pe dracul pe părete, nu cum-va sĕ vie întru adevĕr“.

—o—

Comitetul electoral săsesc din Țéra Bârsei va ținé Vinerĭ în 16 c. o adunare, în care se vor desbate următόrele puncte: 1) Raportul comisiunei asupra modificărei programului național săsesc și asupra ținerei unui „Sachsentag“. 2) Consultărĭ asupra alegerei unui deputat în universitatea națională săséscă, în locul d-lui I. W. Filtsch. 3) Consultărĭ asupra alegerei unui deputat dietal în locul d-lui Filtsch.

—o—

Rĕscόla din Macedonia. Din Sofia se telegrafiază, că din nou sosesc scirĭ fόrte neliniștitόre din Macedonia. In *Dsumajko* a fost o luptă sângerόsă, în care *au cădut 60 de Turcĭ. Mai multe sate stau în flacărĭ.* Conducĕtorii mișcării macedonene, carĭ se află în Sofia, susțin, că rĕscόla nicĭ pe departe nu este sugrumată.

—o—

Congresul criminaliștilor. In *Linz* s'a deschis la 12 August n. Congresul advocaților criminaliștĭ. După-ce membri au fost salutațĭ de presidiu, s'a deschis ședința primă, care a fost fόrte instructivă. Ca president a fost aclamat *Kandorf*, apoi din fiă-care țéră au fost aleșĭ câte un vice-president. Pentru România a fost ales profesorul *Târnoviceanu.* Notarĭ s'au ales: Rosenfeld, *Brediceanu*, Stefanovicĭ și Cawtan.

—o—

Nouĕ judecătorii cercuale. „Hazánk“ este informat, că parte din incidentul introducerei legilor bisericescĭ politice, parte pentru pregătirile necesare administrației de stat, ministrul de interne, în înțelegere cu ministrul de justiție, îșĭ dă tόte silințele, ca fiă-care sediu administrativ cercual *sĕ fiă și sediu pentru judecătorii cercuale.*

—o—

Aniversarea mănăstirei Sinaia. Eforia spitalelor civile din Bucuresci a hotărît să organiseze o mare sărbare în 15 a lunei viitóre, când se împlinesc 200 de anĭ de când s'a fundat mănăstirea Sinaia. Se va da cu acéstă ocasiune un banchet pentru locuitorii din Sinaia şi Buşteni, şi se va bate şi o medaliă comemorativă.

—o—

Amânarea conferenţei episcopilor. Primatele Vaszary a amânat cu câte-va săptămânĭ conferenţa episcopéscă proiectată pe mijlocul acestei lunĭ, din motivul, că unii dintre episcopĭ sunt ocupaţĭ cu diferite agende bisericescĭ, ér alţii petrec prin străinatate pe la băi.

—o—

D-l Alexandru Lahovari, ministrul român de esterne, obţinênd un concediu, va pleca ḑilele acestea séra la băile din Mehadia, unde va face o cură de 15 ḑile.

—o—

Bicicliştii din Braşov vor face Dumineca în 18 l. c. o escursiune la Zizin. Plecarea va fi la 6 óre diminéţa dela restaurantul Erdélyi. Se invită, pe lângă observarea punctuositătii, cât mai mulţĭ participanţĭ. Óspeţii vor fi bineveniţĭ. După amédĭ la 4 óre va urma escursiune la şcóla de călărit.

Din Bucurescĭ.

— 31 Iulie v. 1895.

Stim. D-le Redactor! In sfîrşit, în săptămâna acésta, după o secetă mare, care a ţinut aprópe luna întrégă, s'a revărsat o plóiă bine-făcătóre asupra pământului uscat şi crepat de arşiţa sórelui. Plóia a fost generală în tótă ţéra; mult a ajutat acéstă plóiă cucuruzului, care a prins o nouă putere, aşa încât speranţele agricultorilor sunt fórte marĭ. Secerişul s'a terminat, ba în multe locurĭ cerealele au fost chiar şi treerate. Recolta a fost bună, atât în privinţa calităţii, cât şi a cantităţii. Prin porturile nóstre ḑilnic se încarcă corăbii şi vapóre cu cereale pentru străinătate, unde sunt fórte căutate. Preţurile s'au urcat şi se speră, că se vor mai urca încă, îndată ce se vor mări comandele.

*

Orisontul politic, care acum câte-va săptămânĭ luase un aspect cu totul ameninţător, s'a înseninat aprópe cu totul. Icĭ colea se mai ridică câte-un nouraş, care însă nu mai inspiră temere, deóre-ce atmosfera este aprópe liberă de electricitate.

In Macedonia şi Bulgaria, ce e drept, se mai aude câte-un tunet îndepărtat, care însă spariă numai ḑiarele iubitóre de sensaţie de pe la noi, carĭ nu văd alt-ceva decât mobilisărĭ, oficerĭ ruşĭ şi bulgarĭ, agenţĭ muscălescĭ etc. — Scirile eronate despre pretinse pregătirĭ şi uneltirĭ printre Bulgarii şi Macedonenii de aicĭ se reduc la faptul, că aceştia colectéză banĭ pentru compatrioţii lor. Guvernul român a dat însă ordin autorităţilor administrative, să procédă cu cea mai mare energiă faţă de aceia, carĭ s'ar încerca să producă turburărĭ. In consecinţă s'au şi prins câţĭ-va agenţĭ bulgarĭ, carĭ aveau la ei mai multe manifeste revoluţionare. Acestia au fost daţĭ peste graniţă.

*

Joia trecută s'a început la Galaţĭ procesul escrocheriilor cu darea în întreprindere a luminatului oraşului. Pe banca acusaţilor sunt exprefectul Robescu acusat de mituire, Brening representantul casei Georgi, inginerii Somzée şi Martin, implicaţĭ şi ei în acéstă afacere. Până acum s'au ascultat deposiţiunile martorilor.

Primarul Galaţilor, Ressu, bănuit, că ar fi amestecat şi el în acéstă afacere, a fost revocat. Se aşteptă, ca să fiă dat şi el în judecată. Acest eveniment mai dă vieţă prin colónele pressei de aicĭ, care publică pe larg decursul procesului.

*

Sesonul mort începe deja să priméscă puţină vieţă. Aceia, carĭ înainte cu patru seu şese săptămânĭ au plecat cu mândriă şi cu busunarul bine garnisit şi concediu, se întorc acum istovițĭ la pungă şi melancolici la afacerile lor. Alţii ce-i drept, ii urméză acum în concediu, o parte mai mică însă. E o istoriă veche: cine călătoresce mai târḑiu, călătoresce mai bine. Ce plăcut ar fi, ca să pot şi eu arunca péna din mână la érnă şi să o iau spre sudul Italiei, unde trântit la umbra unui portocal să uit cu totul puterea crivăţului!

De erĭ începênd, s'a lăsat din nou o căldură mare asupra capitalei, avem însă noroc, că cel puţin séra poţĭ respira un aer limpede şi curat prin numărósele locurĭ de petrecere, de carĭ din fericire în Bucurescĭ sunt destule. La grădina Dalia trupa teatrală Vlădicescu delectéză publicul cu diferite comedii. La şoséua Kisseleff vin séra ómenĭ din tóte clasele, cei cu dare de mână în trăsurĭ, cu deosebire cu „muscalu“, ér ceilalţĭ pe jos. Şi unii şi alţii se opresc într'o perfectă egalitate la bufet şi la lăptăria Flora, pe unde cântă orchestra şi musicele militare. In al doilea rênd vine grădina Cismigiu, care a început să-şĭ recâştige vechia ei splendóre. Sunt localurĭ de petrecere destule, tombole, un fonograf, unde pentru 15 banĭ te poţĭ desfăta ascultând o parte din discursul părintelui Dr. Lucaciu, ţinut în anul trecut la Bucurescĭ, apoi discursul lui Brătianu etc. Mai interesant e să asculţĭ corul din chioscul Lukianoff, compus din 24 de persóne, care esecută cântece naţionale şi opere. Mai sunt apoi: grădina Frascatti şi grădina fostă Marinescu, unde poţĭ auḑi arii esecutate de o tînără domnişóră pe pahare, xilofon şi pe alte instrumente. Mai multă plăcere îţĭ face să asculţĭ pe artistul comic Dumitrescu asupra căruia, când apare pe scenă, întréga atenţiune a publicului numĕros e aţintită. Cu cât îl asculţĭ mai mult, cu atât l'ai mai asculta, mai cu sémă când cântă câte-va cuplete, în carĭ ridiculiséză unele întocmirĭ caraghiose ale societăţii.

Étă decĭ, că nu se prea póte ḑice, că pe aicĭ ar fi un „*saison morte*“. Abstragênd dela micile scirĭ sensaţionale, carĭ le veḑĭ afişate cu litere de o schiópă prin unele ḑiare, săptămâna trecută şi-a avut şi ea pe tóte terenele sensaţiunĭ marĭ. Pe terenul politic: primirea cordială şi strălucită a părechei regale române la Ischl, precum şi simpaticele articole ale pressei vieneze; congresul naţionalităţilor, care preocupă întréga pressă şi poporaţiune de aicĭ; conferenţa interparlamentară de pace din Bruxella, la care au şi plecat mai mulţĭ deputaţĭ şi senatorĭ, unde în curênd pare că va avé a se încinge o luptă oratorică între corifeii maghiarĭ şi între cei românĭ.

Pe terenul literar: congresul limbilor romanice ţinut la Bordeaux, în Francia, unde ca representant al guvernului român a luat parte d-l *V. A. Urechiă.*

La acest congres li-s'a făcut o mare onóre Românilor: s'a decis a-se lua iniţiativa, ca limba română să se propună în scólele superióre din Franciă şi din celelalte ţărĭ latine. Acésta scire va pune pe gândurĭ pe falnicii urmaşĭ ai lui Arpad-Atila, carĭ îşĭ serbéză la anul iubileul de 1000 de anĭ dela venirea lor în Panonia. In acest timp n'au putut să facă cu tóte sforţările lor, ca „dulcea şi sonora“ limbă a lui Tuhutum să rĕsune afară de teritoriul împrejmuit de mirosul papricei. Pe alte terene: secetă.

Cu aceste încheiu corespondenţa, de teamă ca nu cum-va să fac „sensaţiă“ prin prea chilometrica mea corespondenţă.

Ucu.

Coresp. „Gaz. Trans.“

Zĕrnescĭ, 11 Aug. n. 1895.

In colţul cel mai apusan al şĕsului numit „Ţéra Bârsei,“ la călcâiul imposantului „puiu“ de munte „*Pétra Craiului*, se estinde frumósa comună românéscă *Zĕrnescĭ!* Mai bine de 4000 de locuitorĭ de aicĭ susţin 3 preoţĭ, 4 învĕţătorĭ, 1 învĕţătóre, au două bisericĭ frumóse, o scólă-palat, pe care stă scris: „Luminéză-te şi vei fi,“ au târgurĭ, fabricĭ (de hârtiă, celulosă), edificii publice etc.

In fiă-care an comuna acésta dă un contingent de 30—40 tinerĭ, ce studiéză pe la Braşov şi în alte centre culturale (universităţĭ etc.)

Ca în tot anul, tinerimea română din Zĕrnescĭ a dat şi în véra acésta o producţiune declamatorică-teatrală împreunată cu dans, al cărei venit curat a fost destinat pentru biblioteca scolară.

Programa producţiunei a fost variată şi a reuşit de minune. D-l Iancu *Ioanovicĭ* este un declamator bun, în acţiune cu deosebire este fórte dibaciŭ; d-sa ni-a făcut încă dela început o impresiune bună de tot. D-l *Sperchez* (solist) are voce plină şi dovedesce bun exerciţiu pe acest teren, *Norul de vijelie*, cântat de d-sa, a produs în inimile nóstre furtună de simţeminte. „Jidanul călare“, declamat de d-l Badiu, a făcut mult haz. — Tînĕrul abiturient V. *Bude*, ca flautist a dovedit mult talent; rechiămat pe bină, d-sa a trebuit să cânte încă o piesă. — „Duşmancele“, declamată de d-ra A. *Sperchez*, a avut un succes admirabil; vocea sonoră şi înfăţişarea simpatică a declamatórei îi asigurară aplause nesfîrşite şi un prea frumos buchet de florĭ. In „Vecinătatea periculósă“ s'a distins d-ra *Gogonea* printr'o predare fórte legeră; de-asemenea şi d-l Badiu (Petecescu), care pare a fi născut pentru bină. Cu multă dibăcie şi succes şi-a jucat apoi rola d-ra Elena Eremia Nan, ér „tînĕrul din vecinĭ“ (Ioanovicĭ), ca suflet al „încurcăturii“, a potenţat buna impresiune, ce ni-o lăsase deja prin declamare.

Peste tot am rĕmas fórte satisfăcuţĭ de prestaţiunile tinerimei nóstre din Zĕrnescĭ.

Cu tóte că, cu puţine esceptiunĭ, publicul a fost numai din loc, sala era înţesată, dovadă, că Zĕrnescenii sciu apreţia astfel de lucrurĭ. Au fost şi câţĭ-va óspeţĭ neromânĭ dela fabricile din loc.

Trec la partea a doua a seratei, la dans. Acesta a culminat în frumósele jocurĭ naţionale: „*Căluşarul*“ (Romanul?) şi „*Bătuta*“. Opt tinerĭ, în frunte cu vătavul lor d-l *Sperchez*, îmbrăcaţĭ în cămeşĭ românescĭ bogat împodobite, în opincĭ cu clopoţei (zurgalăi), căciulĭ cu pene de curcan, au jucat storcênd admirarea asistenţilor. Cea mai bună impresiune însă ni-a lăsat înfăţişarea lor, fiind cu toţii voinicĭ şi bine făcuţĭ.

După pausă a urmat „*Romana*“, care s'a jucat de o lungă colónă cu o nespusă însufleţire. Ce diferenţă între Bran şi Zĕrnescĭ! Nu urméză nicĭ de cum, că décă vin şi străinĭ să onoreze cu presenţa petrecerea, numai decât să-ţĭ diformezĭ caracterul naţional al petrecerei cu *csárdáş*. A văḑut cine-va la petrecerĭ unguresci jucându-se „Căluşerul“, măcar de ar fi fost orĭ câţĭ óspeţĭ românĭ?....

Să fim ómenĭ dela rădĕcină şi să mai lăsăm din prejudiţiile umilitóre, căcĭ aḑĭ a trecut de a mai fi Românul numai o „*misera plebs contribuens.*“

Petrecerea s'a continuat cu aceeaşĭ animaţiă până în revĕrsatul ḑilei.

Brateş.

Telegramă part. a „Gaz. Trans.“

Bruxella, 14 August. *Informaţiunea „Independenţei belgice“*, după care în secţiunĭ *nu s'ar fi admis Budapesta* ca loc de întrunire a viitórei conferenţe interparlamentare, *este neesactă.*

DIVERSE.

Cestiunea emancipărei femeilor înaintea antropologilor. S'a vorbit multe despre emanciparea femeilor. In Anglia, America şi alte state culte se ţin adunărĭ de femei, se discută, se agită în sensul acesta; femeile ocupă oficii în tóte părţile şi tind să-şĭ „reocupe terenul, usurpat de sexul mai tare.“ Să vedem însă ce ḑic antropologii la ast-fel de mişcărĭ, şi cum judecă ei? Din 7 August. c. se ţine la *Kassel* adunarea antropologiştilor. Profesorul din Berlin *Waldeyer*, vorbind despre „antropologia diferitelor sexe“, a păşit şi cu acéstă ocasiune contra tendinţelor de emancipare ale femeilor. El aduce mai multe esemple din construcţia corporală a bărbatului şi a femeii, dovedind cu milimetrul şi cu miligramul avantagiile corpului bărbătesc faţă de cel al femeii. In fine, după multe esemple, conchide: „Din nisuinţa timpului modern, de-a îmbunătăţi esistenţa peste tot, nu trebue esclusă femea; dér nicĭ de cum nu trebue să uităm, că natura nu a produs diferenţa între sexe numai din motivul, ca bărbatul să placă femeii, ci ca mai vêrtos să se împărţéscă între dênşii şi lucrul. Din causa acésta trebue să ţinem sémă în educaţiunea femeii de diferenţa spirituală şi corporală a sexului femenin faţă cu ceea a sexului masculin, ceea ce ante-luptătorii emancipării femeilor nu prea fac în ḑiua de aḑĭ. Din punct de vedere al bunăstării publice, precum şi în interesul ordinei statului trebue însă să ţinem sémă de însuşirile femeii.“

Dictatorul bicicliştilor. Bicicliştii din Francia aparţin în mare parte unei reuniunĭ numite „Union velocipedique de France,“ care numĕră nu mai puţin de 25,000 de membrii. Acéstă reuniune, care se estinde pe întreg teritoriul frances, şi care are şi filiale înafară, este condusă de un preşedinte, advocatul Mr. d'yriart d'Etschepare, şi de un comitet dirigent, a căruia putere este fórte mare. Pe lângă acest comitet se află comisia numită „Comision sportice,“ care constă din cei mai sensaţionalĭ bicicliştĭ şi are să resólve tóte cestiunile de sport, ce se ivesc. Aceştĭ trei factorĭ se numesc de către un congres, care se adună în fiă-care an, şi care constă din delegaţĭ pe carĭ îi aleg cei 25,000 de membri. Nu de mult un conflict isbucnì fără de veste între cele două comitete. „Comision sportice“ susţinea, că „comité directeur“ a trcut peste cercul puterei sale. Iudată păru necesară hotărîrea preşedintelui. Urmară numĕróse demisiunĭ şi învinuirile plouau de tóte părţile. Preşedintele reuniunei convocă o adunare estra-ordinară, care predete întréga putere Mousignorului d'Jrat. Acum dênsul este dictatorul bicicliştilor şi va numi un comitet, care va trebui să conducă afacerile. Fostul „comité directeur“ însă totuşĭ hesitéză a se retrage. De-aceea se va adresa un manifest către cei 25,000 de membri ai reuniunei. In manifest se susţine, că congresul, care alese pe d'Jriart de „dictator“, precum şi dictatorul însuşĭ sunt nelegalĭ.

is.

Literatură.

Doine şi strigăturĭ din Ardeal, date la ivélă de *Dr. Ion Urban Jarnik* şi *Andreiu Bârseanu.* Acesta este titlul uneia dintre cele mai bogate şi mai bune colecţiunĭ de poesii poporale ardelenescĭ, Tipografia A. Mureşianu Braşov. Conţine 431 pagine, cu mulţime de doine de dragoste, de dor şi jele, de mustrărĭ şi blăstĕmurĭ, doine haiducescĭ, de-ale cătăniei, apoi strigăturĭ bĕtrânescĭ şi colinde. Cartea e însoţită de-o prefaţă de d-l Andreiu Bârseanu, în care se arată, că buna primire, de care s'a bucurat acéstă carte la 1885, când s'a publicat prima ediţiune, a îndemnat pe d-l librar din Braşov, *Nicolae Ciurcu*, să scotă acéstă a doua ediţiune, anume întocmită pentru popor. Costă un esemplar numai 75 cr. De vêndare la librăria editóre *Ciurcu* în Braşov şi la celelalte librării.

*

In editura librăriei *E. Zeidner* din Braşov a apărut: **Carte de cetire** pentru anii din urmă ai şcólelor poporale şi de repetiţiune, lucrată de *Dometiu Dogariu*, învĕţător dirigent în Satulung (Săcele) şi *Nicolau Pilţia*, profesor la gimnasiul român din Braşov. — Este una dintre cele mai bogate cărţĭ de cetire, se estinde pe 424 pagine, cuprinḑênd 231 bucăţĭ de cetire parte în prosă, parte în poesiă. Costă un esemplar broşat 70 cr., ér legat 85.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**

Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 13 August 1895.

Renta ung. de aur 4%	123.35
Renta de coróne ung. 4%	99.90
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	124.70
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	102.75
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	122.—
Bonurĭ rurale ungare 4%	98.10
Bonurĭ rurale croate-slavone	98.75
Imprum. ung. cu premii	159.—
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Segedin.	144.75
Renta de hârtie austr.	100.95
Renta de argint austr.	101 10
Renta de aur austr.	123.25
Losurĭ din 1860	155.—
Acţii de ale Băncei austro-ungară.	1073.—
Acţii de-ale Băncei ung. de credit.	487.50
Acţii de-ale Băncei austr. de credit.	398.75
Napoleondorĭ	9.63½
Mărcĭ imperiale germane	59.37½
London vista	121.55
Paris vista	48.10
Rente de coróne austr. 4%	101.40
Note italiene	45.80

Cursul pieţei Braşov.

Din 14 August 1895.

Bancnote rom.	Cump.	9.58	Vênd.	9.60
Argint român.	Cump.	9.52	Vênd.	9.56
Napoleon-d'orĭ	Cump.	9.60	Vênd.	9.62
Galbenĭ	Cump.	5.64	Vênd.	5.68
Mărcĭ germane	Cump.	59.—	Vênd.	—.—
Ruble rusescĭ	Cump.	129.—	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	10.82	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.75	Vênd.	101.75

Nr. **10300**—1895.

PUBLICAŢIUNE.

Budgetul asupra percepţiunilor şi erogaţiunilor oraşului Braşov pro 1896, dimpreună cu tóte aclusele — conform §-lui 125 al art. de lege XXII din 1886 — se află în decurs de 15 ḑile în biroul contabilităţeĭ orăşenescĭ (strada porţei nr. 63).

Fiă-căruĭ *dăjdier comunal* 'i stă în drept a-şĭ aşterne eventualele observaţiunĭ până în 18 August a. c. acestuĭ magistrat.

Braşov, 3 August 1895.

757,3—3 **Magistratul orăşenesc.**

Nr. **4780**—1895.

PUBLICAŢIUNE.

Inaltul ministeriu de Interne dispune prin ordinaţiunea din 21 Mai a. c. Nr. 37302/VI b., ca tóte casurile de nenorocirĭ obvenite la singuraticele persóne aflătóre la lucru în fabricĭ şi etablismentele de meserii, precum şi la întreprinderile de meserii şi acele economice, au de a-se arăta nu numai respectivului inspector de meserii (§ 7 art. de lege XXVIII din 1893), ci şi subscrisului căpitanat în decursul de 24 óre.

Se fac atenţĭ asupra manţinerei acestei disposiţiunĭ toţĭ dătătorii de lucru, observându-se, că intrelasarea acestei insinuărĭ se va pedepsi conform §§ 1 şi 16 al art. de lege XL din 1879 cu pedépsă până la 100 fl., respective cu corespunḑĕtóre închisóre.

Braşov, 23 Iulie 1895.

755,3—3 **Căpitănatul orăşenesc.**

PUBLICAŢIUNE.

Sĕ aduce la cunoscinţă, că subscrisa eforiă a şcólelor centrale române gr. or. din Braşov, **voesce sĕ vênḑă** pe cale de ofert **hotelul** numit **„Treĭ husarĭ"** dela baia **Csik-Tusnád.**

Sĕ iau în consideraţie numai oferte de peste 10,000 florinĭ.

Amatorii sunt rugaţĭ a-şĭ înainta ofertele provĕḑute cu un vadiu de 100 fl. v. a. până la ḑiua de 25 August anul. c. la órele 12 a. m. la cancelaria eforiei şcólelor centrale române gr. or. din Braşov, ce sĕ află în edificiul gimnasiului.

Ofertul are sĕ cuprindă dechiaraţiunea, că oferentul a cetit şi cunósce condiţiile de vênḑare.

Aceste condiţii stau la disposiţie pentru informaţiune în cancelaria eforiei şcólelor în césurile 9—11 a. m. şi 3—5 d. a. în fiă-care ḑi până la terminul amintit.

Braşov, în 15 Iulie 1895 st. v.

Eforia şcólelor rom. centrale gr. or. din Braşov.

756,2—3

Nr. **392**—1895.

Concurs.

Pentru ocuparea postului de învĕţător-dirigent la şcóla centrală grăniţerescă din **Marginenĭ**, comitatul Făgăraşului, pre lângă un salar anual de 300 fl., apoi cuartir şi lemne de foc, prin acésta cu terminul până la 24 August st. n. a. c. se escrie concurs.

Reflectanţii sĕ-şĭ trimită suplicele instruate cu documentele prescrise de lege la

Comitetul administrativ de fondul şi şcólelor centrale grăniţerescĭ din fostul regiment român I.

Sibiiu, în 8 August 1895.

759,2—2

☛ Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei" à 5 cr. se potŭ cumpĕra în librăria **Nicolae Ciurcu.**

Sosirea şi plecarea trenurilor în Braşov.

Sosirea trenurilor în Braşov:

1. Dela Pesta la Braşov:

Tr. accelerat: 5 óre 07 m. diminéţa.
Trenul de persóne: 8 óre diminéţa.
Trenul accel.: 2 óre 9 min. după am.
Trenul mixt: 10 óre 25 minute séra.

2. Dela Bucurescĭ la Braşov:

Trenul accel: 2 óre 18 min. după am.
Trenul mixt: 5 óre 20 m. după améḑĭ.
Trenul de persóne: 9 óre 8 minute séra.
Trenul accel.: 10 óre 19 minute séra.

3. Dela Zĕrnescĭ la Braşov: (Gara Bartolomeiu.)

Trenul mixt: 7 óre 21 min. diminéţa.
Trenul mixt: 1 óră 14 min. după am.
Trenul mixt: 8 óre 16 min. séra.

4. Dela Ch.-Oşorheiu la Braşov.

Trenul mixt: 8 óre 20 min. dimin.
Trenul de persóne: 1 óră 46 m. d. am.
Trenul mixt: 7 óre 12 min. séra.

5. Dela Sinaia la Braşov*)

Trenul de persóne 7 óre 40 m. dim.

Plecarea trenurilor din Braş.

1. Dela Braşov la Pesta

Trenul mixt: 5 óre 8 min. diminéţa.
Trenul accel.: 2 óre 45 min. după am
Trenul de persóne: 7 óre 43 min. séra.
Tr. accelerat: 10 óre 26 min. séra.

2. Dela Braşov la Bucurescĭ:

Trenul de pers.: 3 óre 55 min. dimin.
Tr. accelerat: 5 óre 14 m. dimin.
Trenul mixt: 11 óre înainte de améḑĭ.
Trenul accel.: 2 óre 19 min. după am.

3. Dela Braşov la Zĕrnescĭ. (Gara Bartolomeiu.)

Trenul mixt: 9 óre 5 min. diminéţa.
„ „ 5 „ 13 m. după am.
Trenul mixt: 9 óre 30 min. séra.

4. Dela Braşov la Ch.-Oşorheiu.

Trenul de persóne: 3 óre 5 după am.
Trenul mixt: 8 óre 50 minute dimin.
Trenul mixt: 5 óre 20 min. dimin.

5. Dela Braşov la Sinaia*)

Trenul de persóne 6 óre 40 min. séra.

*) Acest tren circuléză numai Joia, Dumineca şi la sĕrbătorĭ.

ABONAMENTE

LA

„GAZETA TANSILVANIEI"

Preţulŭ abonamentuluĭ este:

Pentru Austro-Ungaria:

Pe trei lunĭ	3 fl. —
Pe şése lunĭ	6 fl. —
Pe unŭ anŭ	12 fl. —

Pentru România şi străinătate:

Pe trei lunĭ	10 fr.
Pe şese lunĭ	20 fr.
Pe unŭ anŭ	40 fr.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă.

Pentru Austro-Ungaria:

Pe anŭ	2 fl. —
Pe şese lunĭ	1 fl. —
Pe trei lunĭ	50 cr.

Pentru România şi străinătate:

Pe anŭ	8 francĭ.
Pe şese lunĭ	4 francĭ.
Pe trei lunĭ	2 francĭ.

Abonamentele se facŭ mai uşorŭ şi mai repede prin **mandate poştale.**

Domnii, carĭ se vorŭ abona din nou, sĕ binevoiéscă a scrie adresa lămuritŭ şi a arăta şi poşta ultimă.

Administraţiunea „Gazetei Transilvaniei."

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.